

Landstrategi

Angola

januari 2003 – december 2005

REGERINGSKANSLIET

UD

LANDSTRATEGI ANGOLA
2003 – 2005

1. SLUTSATSER FRÅN LANDANALYSEN	4
1.1 Den politiska utvecklingen och försoningsprocessen	4
1.2 Den ekonomiska utvecklingen	5
1.3 Fattigdomens utbredning	7
2. SLUTSATSER FRÅN RESULTATANALYSEN	8
2. 1 Generell analys	8
2. 2 Andra givares erfarenheter	10
2. 3 Ämnesmässiga analyser	11
3. ANGOLAS UTVECKLINGSPOLITIK	13
4. FRAMTIDA INRIKTNING AV BISTÅNDET	14
4.1 Allmänna riktlinjer	14
4.2 Humanitärt bistånd	16
4.3 Civilt samhälle, demokrati och mänskliga rättigheter	17
4.4 Bredare samarbete	18
4.5 Regionalt samarbete	18
4.6 Långsiktigt samarbete	19
5. ADMINISTRATIVA RESURSER	19
6. GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING	20

Landfakta - Angola

NYCKELDATA

Huvudstad: Luanda

Folkmängd: ca. 13,8 miljoner (2001)

Yta: 1 250 000 km²

Befolkningstillväxt: 3% per år

Medellivslängd: 45 år (1999)

Spädbarnsdödlighet: 172 per 1 000 levande födda barn

Läskunnighet:

Tillgång till dricksvatten: 56% i Luanda och 32% i övriga landet

Religion: Traditionella religioner (47%), Katolicism (38%), Protestantism (15%)

Språk: portugisiska och lokalspråk

Statskick: republik

Statschef: President José Eduardo dos Santos
Premiärminister: Fernando da Piedade Dias dos Santos "Nando"

Mandatfördelning i parlamentet: MPLA 59%, UNITA 32%, övriga 9%

Nästa allmänna val: Tidigast 2004, men något datum har ännu inte angivits

Bistånd Sverige: 138 milj SEK 2001

Bistånd totalt: 359 milj USD (årligt genomsnitt 1997-99)

EKONOMI OCH HANDEL

Valuta: Kwanza

Kurs: USD 1 = 44,45 (officiell kurs) USD 1 = 45,40 (parallell kurs) (juli, 2002)

Budgetbalans: - 6,7% av BNP 2001

Handelsbalans: -908 milj USD

BNP/capita: ca. USD 700

BNP tillväxt: ca. 3,2% (2001)

HDI: 146

Skuldtjänstknot: 37% (2001)

Inflation: 116% (2001)

Importvaror: konsumtionsvaror, investeringskapital, maskiner, reservdelar, bilar

Exportvaror: Olja, diamanter, fisk

Viktigaste handelspartners: USA, EU, särskilt Portugal, Spanien, Frankrike och Italien

Viktigaste näringar: olja, diamanter, fiske, skog, jordbruk

1. SLUTSATSER FRÅN LANDANALYSEN

1.1 Den politiska utvecklingen och försoningsprocessen

Snart 30 år har gått sedan frigörelsen från kolonialmakten Portugal. Självständighetsperioden har präglats av en utdragen väpnad konflikt, till en början med stark inblandning utifrån.

Ansträngningarna att nå fred i Angola har varit många, misslyckandena likaså. Efter UNITA-ledaren Jonas Savimbis död i februari 2002 slöt regeringen och UNITA den 4 april ett avtal om eldupphör. Avtalet omfattade de militära komponenterna i Lusakaavtalet från 1994 och den 21 november kunde generalsekreterarens särskilde representant förklara att ett fredsavtal hade överenskommits. Regeringen har lanserat en fredsplan, som i tre faser ska leda till en demobilisering av UNITAs soldater, en fördelning av ministerposter, guvernörsposter och ambassadörsposter till UNITA samt slutligen till inledandet av en politisk process med siktet inställt på allmänna val år 2004 eller möjligen senare.

Både FN:s säkerhetsråd och EU:s ministerråd har nu hävt samtliga sanktioner mot UNITA. UNITA har upphört som militär kraft och är på väg att omformas till ett politiskt parti.

Den 15 augusti 2002 antogs en resolution i säkerhetsrådet, med vilken rådet etablerade United Nations Mission in Angola (UNMA) mandat. UNMAS mandat gick ut den 15 februari och hur FN kommer att vara representerat i Angola framöver är ännu inte fastställt. Generalsekreterarens önskemål är emellertid att allt ansvar för FN:s verksamhet i landet läggs på FN:s Resident Coordinator.

Angola saknar en demokratisk tradition. De två stora partierna – det statsbärande MPLA och UNITA står båda för en auktoritär politisk kultur. Rättsstaten är svagt utvecklad. Likaså är respekten för mänskliga rättigheter svag. De kontrollmekanismer som finns är få och bristfälliga. Statsförvaltningen är även den svag. Med undantag för ett begränsat antal högre tjänstemän är kapaciteten och kompetensen hos de offentliganställda låg. Till detta ska läggas den starkt urholkade moralen i den offentliga sektorn, till stor del beroende på låga och ofta sent utbetalade löner. Detta gör att de flesta statsanställda är borta från sina arbeten för att söka utkomstmöjligheter på annat håll, eller att man använder sin position för att skaffa sig extrainkomster. Korruptionen är betydande.

Den institutionella kapaciteten är således svag. Det konstitutionella läget är oklart. Förslag till en ny konstitution har tagits fram och är föremål för behandling i parlamentet alltsedan 1998. Diskussionen har åter tagit fart sedan MPLA och UNITA fört högnivåsamtal i Luanda i början av december 2002, bland annat kring frågor om decentralisering av makten, som är starkt knuten till Luanda.

Statens förfall, och dess oförmåga att leverera social service, har inneburit att det civila samhället tagit över flera centrala sociala funktioner då människor tvingats till egna initiativ för överlevnad och förbättrade sociala förhållanden. Under senare år har bl a grupper som verkar för mänskliga rättigheter utökat sin verksamhet, men deras räckvidd har hittills varit begränsad till Luanda p g a säkerhetsläget. Organisationerna är kapacitetsmässigt svaga och beroendet av extern finansiering är stort. Inbördeskriget har lämnat efter sig ett på alla sätt sargat land, där stora delar av befolkningen lever i misär och fattigdom. Återuppbyggnad, ökad tillgång till grundläggande social service, samförstånd och försoning samt en demokratisk utveckling måste gå hand i hand om Angola skall kunna gå en fredlig framtid till mötes.

1.2 Den ekonomiska utvecklingen

Omfattande naturrikedomar och ett gynnsamt strategiskt läge skapar goda förutsättningar för utveckling och tillväxt i Angola.

Den viktigaste naturresursen är oljan: ca 80% av statens intäkter och ca 90% av exportintäkterna kommer därifrån. Det är inte heller uteslutet att det finns ytterligare oupptäckta oljeresurser som går att utvinna allt eftersom tekniken att borra efter olja på mycket djupa vatten förfinas. Ekonomiskt är regeringen nästan helt beroende av oljeinkomsterna för finansiering av de statliga utgifterna. Trots de stora inkomstkällorna har den förda ekonomiska politiken lett till en starkt snedvriden inhemsk ekonomi präglad av höga inflationsnivåer, ett stort budgetunderskott och ett omfattande betalningsbalansunderskott. Oljeintäkterna hade kunna vara en betydande inhemsk källa till finansiering av investeringar i infrastruktur och humankapital. Så har emellertid inte skett.

Angola är världens fjärde största diamantproducent, år 2000 tillverkades diamanter till ett värde av 1,1 miljarder US dollar. Trots detta bidrar diamantsektorn med endast 2 % av statens intäkter vilket förklaras av att UNITA har haft kontroll över ett antal gruvor samt att ägandeförhållandena i praktiken ligger hos ett 50-tal angolanska företag, som många kontrolleras av höga officerare inom polis och armé.

Den reala tillväxten i Angola har varit måttlig. Avsaknaden av infrastruktur och den bristfälliga energiförsörjningen medför stora problem för ekonomin utanför oljesektorn. Jordbruksproduktionen är på grund av kriget begränsad och jordbrukssektorns andel av BNP har minskat dramatiskt från 18% 1990 till bara 8% 2001 och därför täcks huvudparten av livsmedelsbehovet genom import. Det finns dock en stor potential inom jordbrukssektorn. Angola disponerar stora och bördiga jordbruksarealer, omfattande vattenkraftsresurser och rika fiskevatten. Utplaceringen av ett mycket stort antal minor begränsar emellertid tillgången på odlingsbar jord. I takt med att internflyktingar återvänder till sina hemorter efter kriget kan äganderätten till marken bli en svår fråga att lösa. Befolkningstillväxten är 3% per år.

Bristen på insyn i statsbudgeten är ett mycket stort problem. Statliga intäkter från bland annat oljan försvinner sannolikt ner i privata fickor hos landets nomenklatura. Betydande del av oljeinkomsterna används till att betala räntor och amorteringar på utlandslån och, tidigare, det kostsamma kriget.

Angola uppges ha en utlandsskuld på ca USD 8,9 miljarder. Storleken borde inte innebära något allvarligt problem med tanke på landets exportinkomster. Däremot är skuldprofilen bekymmersam eftersom så mycket som 95% av skulden består av kortsiktiga kommersiella skulder mot höga räntor. Dessa krediter är ofta tagna mot garantier i framtida oljeintäkter. Angolas huvudsakliga problem är därför en hög skuldtjänst på kort och medellång sikt, och en stor sårbarhet på grund av fluktuationer i oljepriset. År 2000 utgjorde skuldtjänsten 39% av statens intäkter.

Världsbanken har klassificerat Angola som ett mycket svårt skuldsatt land, men med tanke på landets inkomster kan man uppnå en hållbar skuldbörda utan omfattande skuldavskrivningar. Däremot behöver man av likviditetsskäl omförhandla de offentliga skulderna. För att de skall vara möjligt för Angola att komma till Parisklubben för en sådan skuldomförhandling krävs emellertid ett avtal med IMF.

Angola, som blev medlem i IMF 1989, har under dessa år aldrig ingått något avtal med Fonden, utan enbart haft överenskommelser i form av så kallade Staff Monitored Programs. Det senaste löpte ut i juni 2001. Merparten av dessa program har syftat till att minska inflationen, öka insynen i den offentliga sektorn och påbörja nödvändiga strukturella reformer. IMF har varit särskilt kritisk mot avsaknaden av insyn vad gäller oljeinkomsterna och oljegaranterade lån i utländska banker. Under 2001 uppskattar IMF att utgifter om ca en miljard US dollar, eller 21% av statsbudgeten, inte registrerats eller kunnat förklaras. Detta är av en storleksordning som enligt IMF saknar motstycke. Regeringen har inte fullföljt reformprogrammet. Det finns fortfarande inga framsteg i dialogen mellan IMF och den angolanska regeringen. Vad gäller skulden försöker den angolanska regeringen att göra upp bilateralt med givarna istället för att omförhandla skulderna i Parisklubben.

En process att utarbeta en Interim Poverty Reduction Strategy Paper (I-PRSP) har inletts och olika utkast har presenterats. Vissa förberedelser har gjorts för anordnande av en givarkonferens men ännu finns inget datum fastställt. Nyckeln till att mobilisera utvecklingsfinansiering på förmånliga villkor ligger i ett avtal med IMF, vilket även skulle kunna resultera i ett omfattande engagemang från Världsbanken i Angola.

Under årens lopp har Angolas regering fört en utvecklingshämmande politik, präglad av kontroller och regleringar. Finanspolitiken kännetecknas av svag disciplin vilket givit upphov till stora budgetunderskott, finansierade via sedelpressarna. Medelsfördelningen till de sociala sektorerna har varit helt otillräcklig och inkomstfördelningen har blivit allt skevare.

Åtgärder inom vatten, sanitet, hälsa och utbildning skulle kunna stimulera landets tillväxt. Likaså en diversifiering av ekonomin för att gradvis öka antalet arbetstillfällen inom såväl den formella som den informella sektorn.

Jordbruket skulle kunna utvecklas genom investeringar i infrastruktur och tillgång till krediter och insatsvaror. En bärkraftig utveckling av landsbygden skulle kunna ske om internflyktingar som återvänder och de fattiga på landsbygden ges tillgång till brukbar jord. Omfattande miniröjningsinsatser är nödvändiga för att jordbruket ska kunna utveckla sin potential. Rätten att äga mark och fastigheter, så väl på landsbygden som i städerna är ytterligare en förutsättning för utveckling. Uppskattningsvis 80-90% av Angolas befolkning har antingen inte tillgång till mark eller kan inte juridiskt belägga sitt ägarskap. Ett nationellt krafttag för att stoppa en växande HIV/AIDS-epidemi är också nödvändig för att inte Angola inom loppet av fem år skall befinna sig på en prevalensnivå i paritet med sina grannländer.

1.3 Fattigdomens utbredning

Flera undersökningar av fattigdomen i Angola har genomförts under 1990- och början av 2000-talet. De pekar bl a på att antalet hushåll som lever i extrem fattigdom i städerna mer än fördubblats sedan 1995, vilket förklaras av det stora antalet internflyktingar som p g a konflikten sökt sig till städerna. De allvarligaste miljöproblemen i Angola hänger samman med denna snabba urbanisering. Många dör som en konsekvens av sjukdomar förorsakade av den ohälsosamma miljön (framför allt brist på rent vatten och sanitet) i de stora slumområden som finns speciellt i Luanda . På landsbygden är fattigdomen än mer dramatisk. Där har befolkningen på grund av konflikten skurits av från den odlingsbara jorden och ofta har man förlorat, eller blivit bestulen på, boskap, verktyg och utsäde. Livsmedelsproduktionen har därmed minskat avsevärt. Drygt 60% av den angolanska befolkningen beräknas leva under fattigdomsgränsen och ca 25% i extrem fattigdom. Inkomstfördelningen har dessutom blivit alltmer skev. En tredjedel av Angolas befolkning, ca 4,3 miljoner människor, är internflyktingar.

Ingen deltagande fattigdomsstudie har genomförts vilket gör att de fattigas egen bild och uppfattning om situationen inte kan ges. Likaså har endast begränsad könsspecifik fattigdomsanalys gjorts. Givet den sociala, kulturella, ekonomiska och politiska situationen i Angola så slår fattigdomen extra hårt mot kvinnor och barn. Fattigdomen är djupare i hushållen med kvinnliga familjeförsörjare, vilket särskilt accentueras på landsbygden. Kvinnornas ökade ekonomiska aktivitet utanför hemmet reducerar inte mängden arbete som skall göras i hemmet, så kvinnornas totala arbetsbörda har ökat. Detta leder också till att barn tidigt måste lämnas utan någon som helst tillsyn. Många kulturella attityder bidrar dessutom till att hålla kvar kvinnan i en underlägsen ställning såväl inom familjen som i samhället. I praktiken råder ingen jämställdhet mellan kvinnor och män i Angola, trots olika framsteg vad gäller kvinnornas juridiska rättigheter. Många barn tvingas för familjens överlevnad att förvärvsarbeta ofta under långa dagar. Ett skrämmande stort antal barn

får inte skolgång och de som saknar identitetshandlingar har inga möjligheter att få skolutbildning. Barnen befinner sig i alla avseenden i en mycket utsatt situation.

I samband med processen om en ny lagstiftning kring jordäggande diskuteras viktiga principiella frågor. På landsbygden behöver återvändande internflyktigar få tillgång till bruksbar jord. I städerna gäller det att skydda fattiga befolkningsgruppers besittningsrätt av den mark där de byggt sin bostad, vilken ifrågasätts av starka ekonomiska intressen. Utfallet av denna process blir en indikation på regeringens vilja att driva en bra fördelningspolitik.

Vid sidan av den långdragna politiska och militära konflikten hänger fattigdomen i Angola samman med den felaktiga ekonomiska politiken och de otillräckliga resurserna till de sociala sektorerna. Regeringens politik har varit att vinna kriget och inte varit inriktad på utveckling, tillväxt och att reducera fattigdomen.

2. SLUTSATSER FRÅN RESULTATANALYSEN

Resultaten och effekterna av biståndet avser överlag landstrategins tre första år 1999-2001.

2. 1 Generell analys

På grund av kriget har det svenska biståndet till Angola under strategiperioden, som framgår av tabellen nedan, i huvudsak avsett humanitära insatser. I enlighet med landstrategin har detta stöd framför allt kanaliserats via s k konsoliderade FN-appeller. De humanitära insatserna har under perioden utgjort 64% av det totala svenska biståndet. Läger man dessutom till det humanitärt inriktade hälsostödet har de tillsammans uppgått till 87% av biståndet.

Sveriges bistånd till Angola.

Verksamhetsgrenar	1999	%	2000	%	2001	%	Totalt	%
TKR								
Demokratisk samhällsstyrning & Mänskliga rättigheter	4 649	3	3 756	2	3 466	3	11 871	3
Sociala Sektorer	34 090	25	35 216	23	28 508	21	97 814	23
Infrastruktur, näringsliv och urban utveckling	1 462	1	569	0	94	0	2 125	1
Naturbruk	4 803	4	500	0	499	0	5 802	1
Ekonomiska reformer	0	0	0	0	0	0	0	0
Forskningssamarbete	0	0	0	0	0	0	0	0
Humanitärt bistånd och konfliktförebyggande	73 297	54	100 430	64	102 162	74	275 889	64
Enskilda organisationer	6 150	5	7 300	5	5 893	4	19 343	4
Information, rekrytering och resursbasutveckling	74	0	0	0	0	0	74	0
Övrigt	11 163	8	8 889	6	-2 639	-2	17 413	4
Totalt	135 688	100	156 660	100	137 983	100	430 331	100

Under åren 1999-2001 utbetalades totalt ca 430 MSEK, vilket gör att Sverige fortfarande är en av de största bilaterala givarna till Angola. Under 1997-2000 har Angola i genomsnitt per år mottagit totalt 346 MUSD i bistånd från det internationella samfundet.

Varken Sverige eller någon annan givare har under senare år genomfört några övergripande utvärderingar av utvecklingssamarbetet i Angola eller av det humanitära stödet i stort. Därmed begränsas möjligheten att dra säkra slutsatser om biståndets effekter. Vad gäller det humanitära samarbetet har man nått goda kortsiktiga resultat vad avser att möta akuta behov av mat, kläder, sjukvård, vatten och sanitet. Angolanska enskilda organisationer har fått stöd för att utveckla sin kunskap och kapacitet. Därmed har de efterhand fått förutsättningar att mer effektivt delta i det humanitära arbetet.

Med tanke på att 100 internationella, 300 nationella enskilda organisationer och tio FN-organ är involverade i det humanitära arbetet är samordning av de humanitära aktörerna en förutsättning för att effektivt nå utsatta grupper. OCHA ansvarar inom FN-systemet för att samordna det humanitära stödet. Koordineringen av humanitära insatser mellan givarsamfundet och det ansvariga angolanska socialministeriet har förbättrats successivt både centralt och lokalt under senare år. Ett ökat angolanskt deltagande och ansvar kan också noteras vad gäller att ta fram och genomföra FN-appellerna. Helhetsbedömningen är dock att det angolanska engagemanget inom det humanitära området fortfarande är svagt.

Angola införde 1999 ett nationellt program för humanitärt katastrofstöd och inrättade 2001 en fond för fred och nationell återförening. I maj 2002

fattade regeringen dessutom ett beslut om ett tvåårigt program för att underlätta återgången för f d UNITA-soldater till ett civilt liv. Tyvärr saknas ofta en tydlig koppling och hierarki mellan dessa stödformer samtidigt som samordningen mellan de sociala linjeministerierna och finansministeriet brister. Många gånger följs inte heller uppställda budgetar.

Den allmänna situationen avseende mänskliga rättigheter är fortsatt mycket allvarig i Angola och befolkningen har ringa kunskap om sina rättigheter. Flera givare (Sverige, Norge, USA, Italien, Portugal, Nederländerna, Spanien och Storbritannien) har stött projekt inom MR-området. Under perioden har biståndet bidragit till att ett mycket svagt civilt samhälle stärkts något och att oberoende media fått något större möjligheter att verka.

2. 2 Andra givares erfarenheter

Givarsamfundet i Angola intar ingen samlad hållning till utvecklingen i landet. Av EU:s medlemmar är Italien den största givaren följt av Sverige, Portugal och Nederländerna. Humanitärt bistånd varvas med kommersiella och geopolitiska intressen. Exempelvis är USA och Norge stora humanitära givare, men har samtidigt betydande kommersiella intressen. Portugal har stora kommersiella intressen och är en stor givare totalt sett, men liten vad gäller humanitärt stöd. Sammantaget gör detta att biståndskoordinering är svårt, speciellt utanför det humanitära området. Vissa tendenser till förbättring kan dock noteras. Arbetet med att ta fram en ny strategi för kommissionens bistånd till Angola har genomförts i omfattande samarbete mellan kommissionen och medlemsländerna. UNDP har nyligen tagit initiativ till att föra samman givare för att diskutera strategiska utvecklingsfrågor. Ett ökat samarbete mellan givare har också etablerats vad gäller dialogen med de angolanska myndigheterna om i första hand humanitära frågor.

Många givarländer anser liksom Sverige att Angola saknar ett politiskt ramverk för att utveckla strategier, prioriteringar och planer och verktyg för att genomföra dessa. Flera givare har därför under senare år trappat ner biståndet till Angola. Sverige har liksom framför allt Nederländerna och Storbritannien mot denna bakgrund valt att i huvudsak avsluta långsiktigt utvecklingssamarbete. Andra givare framför allt USA och Norge, men även EU, har fortsatt med ett sådant samarbete parallellt med humanitära insatser. Sverige och Norge har sedan slutet av 2001 på plats i Angola samarbetat och samordnat sin planering och uppföljning av biståndet.

EU-Kommissionen har i samarbete med Angola utarbetat en landstrategi avseende perioden 2002-2007. Dess analys av den politiska, ekonomiska och sociala situationen i Angola överensstämmer med Sveriges. Man konstaterar att samarbetet överlag försenats framför allt som ett resultat av konflikten. En viktig lärdom av samarbetet är enligt Kommissionen att Angola har mycket svaga institutioner, vilket i förlängningen också innebär en mycket begränsad kapacitet att koordinera och ta emot bistånd. Stöd till institutionsutveckling är därför enligt Kommissionen vitalt för att uppnå resultat inom utvecklingssamarbetet. Stora infrastrukturprojekt har inte varit långsiktigt hållbara p g a brister i drift och underhåll. Även

fortsättningsvis kommer samarbetet att innehålla både humanitärt bistånd, återuppbyggnads- och utvecklingsbistånd, men med en starkare inriktning mot utvecklingsbistånd. Man har betonat vikten av att så långt som möjligt utveckla kontakter med, och mellan, olika regioner och inte minst betydelsen av en kontinuerlig politisk dialog. Att bedöma den politiska viljan visavi reformprocessen är dock svårt menar Kommissionen. Man har också betonat reallokering till den sociala sektorn, som Angolas eget ansvar för förvaltning av tillgängliga resurser.

2. 3 Ämnesmässiga analyser

Svenskt stöd till FNs humanitära appell har som nämnts erhållit merparten av det svenska **humanitära stödet**. UNICEF har inom ramen för denna erhållit mest följt av OCHA, WFP och UNDP.

UNICEF konstaterade i samband med en "Mid-Term-Review" hösten 2001 att det fanns behov att fokusera starkare på vissa prioriterade områden såsom barnskyddsfrågor, HIV/AIDS och malaria. Man lyfte också fram Angolas låga utbetalningar till de sociala sektorerna och de statsanställdas låga löner, som tillsammans har lett till en situation där FN-organ och NGO:s har tagit över centrala myndighetsfunktioner. Slutligen betonas behovet av ökat folkligt deltagande i planerings- och genomförandeprocessen.

Den allmänna uppfattningen är att **OCHA** har spelat en mycket betydelsefull roll som samordnare av de humanitära insatserna under perioden och successivt förstärkt sin kapacitet, både centralt och lokalt. OCHA har eftersträvat att hitta funktionella samarbetsformer med den angolanska regeringen. Via kapacitetshöjande åtgärder har OCHA också förstärkt socialministeriets möjlighet att ta sitt ansvar för att leda humanitära insatser. Fortfarande är dock angolanska institutioner involverade i de humanitära insatserna mycket svaga. OCHA kommer därför att behövas i Angola under flera år.

WFP har framför allt levererat livsmedel. För att kunna distribuera livsmedel och andra förnödenheter har WFP byggt upp en omfattande transportfunktion. Sverige är en av de största finansiärerna av denna transportfunktion, som också inkluderar flygtransport av humanitär personal. En oberoende utvärdering av WFPs program i Angola konstaterar att transportprojekten har haft en mycket viktig roll för hela det humanitära arbetet när det gäller att leverera humanitärt stöd till svårtillgängliga områden.

UNDP har framför allt arbetat med fattigdomsorienterad återuppbyggnad, samt med mindre projekt kring ekonomiska reformer, institutionell och administrativ modernisering. En utvärdering av UNDP:s Angola-program har konstaterat att få långsiktigt hållbara resultat nåtts under 1997-2000. Som orsaker till bristande resultat nämner man förutom återgången till krig 1998 även dålig projektdesign, dålig kommunikation mellan UNDP och relevanta angolanska institutioner, bristande management och ägarskap av programmen, samt dålig uppföljning och stöd från UNDP.

Förutom stöd till FN-appellen har Sverige gett **humanitärt stöd via enskilda organisationer**.

Den svenska organisationen **Praktisk Solidaritet (PS)** har erhållit biståndsmedel för frakt av insamlade kläder och annat material till Angola. Ingen oberoende utvärdering har gjorts varför gör det svårt att bedöma effekterna på målgruppen. En sådan kommer att genomföras under 2003.

Den lokala förvaltningen saknar kapacitet och/eller vilja att lösa befolkningens problem. **Afrikagrupperna** samarbetar med den angolanska enskilda organisationen ADRA sedan 1999 i ett utvecklingsprojekt i provinsen Malanje. Stödet har framför allt resulterat i bättre levnadsvillkor vad gäller boende, livsmedelsförsörjning, hälsa och barnens utbildning. Vissa projektkomponenter har försenats på grund av säkerhetsläget. Även för detta projekt är det dock svårt att med säkerhet uttala sig om måluppfyllelse och effekter eftersom ingen utvärdering ännu gjorts. Inför beslut om eventuellt fortsatt stöd kommer en sådan att göras under 2003.

Läkare utan gränser (MSF) har under de senaste tre åren fått stöd för hälsoprojekt vid ett provinssjukhus i staden Luena och ett i staden Kuito. Generellt sett tycks hälsovården i Luena ha förbättrats under projektiden. MSF påpekar samtidigt att långsiktig hållbarhet saknas eftersom Angolas budgetallokeringar är otillräckliga och på grund av att det råder brist på angolanska läkare.

Sida har under många år stött **Internationella Röda Korset kommitténs (ICRC)** appeller för Angola. Fokus har under senare år varit humanitärt stöd till staden Huambo, där 140.000 personer fått ta del av överlevnadspaket och över 300.000 fått livsmedelsbistånd och stöd för att kunna återuppta jordbruksproduktion. I utvärderingar har framgått att situationen för undernärda förbättrats. ICRC har liksom WFP och FAO successivt minskat matdistributionen och gått över till distribution av jordbruksredskap och utsäde.

På många ställen kan återuppbyggnad enbart genomföras efter **minröjning**. Med svenskt och andra givares stöd har norska NPA (Norwegians Peoples Aid) byggt upp en väl fungerande organisation för minröjning som nått goda resultat. En stor del av tidigare internationellt rekryterad personal har successivt ersatts av angolansk personal. Regeringens kapacitet att planera och koordinera minröjningsarbetet i Angola är dock fortfarande mycket svag. Från den angolanska regeringens sida och från UNDP görs ansträngningar att säkerställa en bättre central koordinering av verksamheten.

Generellt sett har programmen för **mödra- och barnhälsovård** kommit en bit på väg mot de uppställda målen. Antalet gravida kvinnor som utnyttjar den offentliga mödrahälsovården har ökat kraftigt under de senaste tre åren. Kvaliteten på mödrahälsovården är dock fortsatt bristfällig.

Inom ramen för barnhälsovårdsprogrammet ökade antalet patienter avsevärt under perioden. Nästan hela ökningen ligger på primärvårdsnivå, vilket innebär att programmet som planerat lyckats avlasta det centrala pediatrika sjukhuset. Även barnhälsovården dras med en rad brister. Det gäller allt från bemötande till kvalitén på själva undersökningen och diagnosen. Sönderbrutna sociala nätverk och medföljande brist på empati, samt en försummad offentlig sektor och mycket låga löner för statsanställda är förmodligen några av orsakerna bakom kvalitetsbristerna.

Ett flertal givare utöver Sverige stöder ett vaccinationsprogram via UNICEF. Det reguljära vaccinationsprogrammets möjligheter att täcka landet har varit starkt kopplat till säkerhetsläget. Detta förklarar emellertid inte den alltför låga vaccinationstäckningen i Luanda. Under perioden har en viss ökning av antalet "kommuner" med tillgång till fasta vaccinationskliniker skett. Även antalet barn som vaccinerats ökade under år 2001. Vaccinationsnivåerna är dock fortsatt mycket låga i landet.

3. ANGOLAS UTVECKLINGSPOLITIK

Regeringens prioriteringar läggs fast i samband med budgetprocessen i årliga ekonomiska och sociala program (Programa Económico e Social). Programmet för 2002 benämndes som ett övergångsprogram, eftersom man hade ambitionen att avsluta arbetet med fattigdomsstrategin, Interim-Poverty Reduction Strategy Paper (I-PRSP), och förhandla fram ett avtal med IMF. Hittills har PRSP-processen dock visat på flera svagheter, inte minst på vad gäller konsultationer med civila samhället. Planministeriet, som ansvarar för processen, har heller inte involverat övriga berörda ministerier i någon nämnvärd utsträckning. Ett embryo till dialog mellan regeringen och biståndsgivarna finns i samband med PRSP-processen. Denna har många brister, men har skapat möjligheter att utbyta synpunkter med framför allt planministeriet.

Trots att nya utkast har utarbetats går arbetet dock mycket trögt och ett färdigt förslag finns ännu inte. I den nuvarande versionen identifieras fyra huvudmålsättningar: makroekonomisk stabilitet, hållbar tillväxt, en konkurrenskraftig ekonomi som är integrerad i den regionala och globala marknaden och en mer jämlik resursfördelning. Dokumentet i dess nuvarande form identifierar angelägna frågeställningar och uttalar lovvärda ambitioner, men presenterar få förslag till lösningar och gör inga prioriteringar.

Det finns få länder där behovet av en nationell fattigdomsstrategi är lika stort som i Angola, och särskilt med tanke på det historiska läge man står inför med en förhoppningsvis varaktig fred i sikte. En sådan strategi skulle kunna spela en utomordentligt viktig roll när det gäller design och implementering av en trovärdig politik för ekonomisk och social återuppbyggnad. Den skulle även vara ett viktigt underlag inför den förestående givarkonferens som planeras.

I utkastet till PRSP framhålls vikten av ett IMF-avtal, vilket skulle öppna för skuldombförhandlingar i Paris- och Londonklubben. Det finns fortfarande inga framsteg i dialogen mellan IMF och den angolanska regeringen. De allmänna ekonomiska målen uppges vara makroekonomisk stabilitet, avreglering av ekonomin, minskning av antalet statliga företag, rehabilitering av den produktiva och sociala infrastrukturen, förbättrad hälsovård och utbildning, utveckling av humankapitalet och att stärka den offentliga sektorns kapacitet. Kopplingen mellan målsättningar och genomförande är emellertid svag.

IMFs program syftar till att minska inflationen, öka transparensen i den offentliga sektorn och påbörja nödvändiga strukturella reformer. De av IMF föreslagna åtgärderna måste betraktas som nödvändiga, och kan inte anses ligga utanför det som Angola behöver göra för att komma till rätta med problemen.

Vad avser det regionala samarbetet har Angola haft en låg profil. Angola är det land inom SADC som skrivit under minst antal protokoll för regionalt samarbete inom SADC (vi bortser här från de länder som på senare tid anslutit sig till SADC). I och med freden och Angolas ordförandeskap i SADC har regeringen signalerat större engagemang inom det regionala samarbetet i södra Afrika. Angola delar viktiga vattenresurser med sina grannländer bland annat Okavango- och Zambezifloden. Vattenmängden och vattenkvaliteten i Okavangofloden, som rinner genom Namibia och in i Botswana, är helt beroende av utvecklingen i Angola. För att åstadkomma fattigdomsminskning och undvika framtida konflikter krävs att länderna kommer överens om skydd och fördelningen av vattenresursen.

Vad gäller handelsbaserat samarbete med regioner utanför Afrika är Angola ett av de 47 afrikanska AVS-länder med vilka EU-Kommissionen förhandlar om Ekonomiska Partnerskapsavtal (EPA).

4. FRAMTIDA INRIKTNING AV BISTÅNDET

4.1 Allmänna riktlinjer

Sverige har haft ett **långsiktigt engagemang** i Angola. Det övergripande målet för det svenska stödet till Angola har varit att bidra till minskad fattigdom samt att stärka ansträngningarna för en bestående fred och försoning.

Sveriges mångåriga och breda engagemang har lett fram till att statsledningen i Angola ser Sverige som en betrodd dialogpartner. Vi bör nyttja detta faktum för att ytterligare stärka och stödja de krafter som strävar efter fattigdomsbekämpande, social utjämning och demokratisk pluralism.

Sverige bör stödja insatser avsedda att bidra till fredsprocessen såsom demobilisering och minröjning. Avgränsat stöd skall kunna utgå till

institutioner, organisationer och aktiviteter som är av särskild betydelse för fred och försoning. Stöd bör kunna utgå till forskningsinstitutioner för att öka kunskapen om Angola i en situation av postkonflikt. Stöd ska även utgå till kunskapsöverförande insatser i syfte att stödja god samhällsstyrning.

Sverige bör aktivt verka för att **FN** framöver ges en framträdande roll i att stödja ansträngningarna att konsolidera freden. Dess engagemang bör omfatta såväl främjande av mänskliga rättigheter, social- och ekonomisk utveckling som gott styrelseskick. Sverige bör vara en aktiv dialogpartner såväl gentemot FN som i vårt stöd för FN gentemot Angolas regering. FN måste också samordna med andra multilaterala aktörer, t ex IMF och Världsbanken, om och när de går in i landet.

Sverige bör ta fasta på vikten av samordnade insatser samt på de bedömningar och förslag som görs från FN:s sida. Generellt sett är givarsamordningen på den humanitära sidan god i Angola, givet de svåra förhållanden som genomförande organisationer och givare verkar i. Givarna har sedan 2001 i ökande utsträckning fört en samordnad dialog med angolanska myndigheter vad gäller det humanitära arbetet. Sverige bör verka för en förstärkt givarsamordning och Sverige bör utforma sitt humanitära bistånd utifrån en sådan samordnad insats. FN bör i detta sammanhang inta en central roll. Dessa insatser bör kombineras med en dialog där förväntningarna på den angolanska regeringen avseende ökad finansiering och ansvar kommer till klart uttryck. Sverige bör verka för att FN tar på sig denna roll och, förutsatt att så sker, även i fortsättningen ge starkt stöd till OCHA.

Ett framgångsrikt bilateralt utvecklingssamarbete kräver att **samarbetslandet tar ansvar** och känner ägandeskap för insatserna samt bidrar med egna finansiella eller andra resurser. Sveriges framtida utvecklingssamarbete är därför till stor del avhängigt vad för politik den angolanska regeringen avser föra nu när kriget nått ett slut. Stor osäkerhet råder kring regeringens ambitioner och förmåga att bedriva en utvecklingspolitik inriktad på att minska fattigdomen. Stora frågetecken finns kring inhemsk resursmobilisering, den ekonomiska politiken och fördelningspolitiken. Angolas regering har hittills visat begränsad vilja att fortsätta arbetet med PRSP samt att nå överenskommelser med IMF. Stödet från givarsamfundet kommer att påverkas av hur Angola utformar sin egen utvecklingspolitik. För svenskt vidkommande är det av avgörande betydelse.

Sverige bör således noga beakta vad Angolas regering identifierar som områden för vilka de söker det internationella samfundets stöd. Angolas prioriteringar förväntas framgå vid den givarkonferens som enligt planerna kommer att äga rum under senare hälften av 2003.

Oljeproduktionen beräknas kunna dubblas inom fem år och med en fortsatt fred förväntas Angola få fart på sin ekonomi även inom många andra områden. Det innebär att Angola efter hand bör kunna finansiera sin utveckling med egna medel och genom lån. Det totala finansiella gåvobiståndet till Angola blir av marginell betydelse. Detta talar emot att

Sverige framöver går in i ett långsiktigt bilateralt utvecklingssamarbete med Angola.

Allmänna val planeras att hållas 2004 till såväl presidentämbete som parlament. Den politiska process som nu inletts är fortfarande bräcklig. Kommer det politiska livet att helt domineras av MPLA och UNITA? I vad mån kommer alternativa politiska röster och oberoende media att kunna göra sig hörda? Regeringens vilja att respektera de mänskliga rättigheterna blir i detta sammanhang en viktig fråga.

4.2 Humanitärt bistånd

Krigets härjningar har lett till omfattande förstörelse av infrastruktur och till att många angolaner lever under miserabla förhållanden. Behovet av ett fortsatt humanitärt stöd är stort. Flyktingåtervändande, återintegrering och rehabilitering är viktiga faktorer för Angolas utveckling under den närmaste perioden. Det är av största vikt att de demobiliserade soldaterna och deras familjer integreras i samhället och ges möjligheter att klara sin försörjning inom jordbruk eller andra områden. Antalet internflyktingar uppgår till flera miljoner och problemen vad gäller sysselsättning och utkomst är omfattande. Den svåra humanitära situationen i Angola bedöms kvarstå under 2003. Uppenbar nöd förekommer och svälten är på sina håll omfattande. Många hyser dock förhoppningen att situationen förändras vid början av 2004 och att internflyktingar och demobiliserade soldater vid den tidpunkten skall ha lämnat läger och uppsamlingsplatser och givits möjligheter att påbörja ett mer normalt liv och bidra till sin egen försörjning. FN har uttalat en förhoppning om att den humanitära appellen för 2003 blir den sista i sitt slag.

Mot denna bakgrund är det motiverat att Sverige under den inledande strategiperioden fortsatt lämnar ett betydande humanitärt bistånd. Angola har emellertid fortfarande begränsad kapacitet att hantera humanitärt stöd. Som tidigare bör därför det svenska humanitära stödet under 2003 i huvudsak kanaliseras via FN-systemet. Verksamhet som handhas av UNICEF, OCHA, WFP och FAO bör prioriteras. Finansiering skall utgå till samma områden som tidigare, dvs hälsovård, undervisning och fungerande skolor, vatten och sanitet, infrastruktur, minröjning, rehabilitering av jordbruket, flygtransporter och samordning av insatser. Av särskild prioritet blir att stödja de multilaterala organens insatser för att förhindra och bekämpa HIV/AIDS-epidemin. Sveriges direkta stöd bör här kanaliseras via Unicef.

Dessutom skall stöd ges till reintegration av f.d. soldater. Stödet bör bidra till att möta akuta behov hos internflyktingar och de som återvänt till sina hemtrakter eller flyttat till andra områden men saknar resurser för sin egen försörjning. Bland dessa grupper skall stödet särskilt uppmärksamma barn, funktionshindrade, änkor och gamla utan sociala nätverk. Sverige har stött eller ger stöd inom flera av dessa områden och dessa erfarenheter bör vara vägledande för val av svenskt stöd. Fortsatt nödhjälp behövs till en början eftersom direkt nöd och svält fortfarande är omfattande.

Svenskt humanitärt bistånd bör även inbegripa ett mer utvecklingsinriktat stöd såsom social återintegrering av forna soldater, minröjning och avvärjning av civila. De humanitära insatsernas effektivitet och bärkraft beror i hög grad på i vilken utsträckning lokala organisationer och myndigheter medverkar och bär ansvar. Även detta stöd bör lämnas via FN och enskilda organisationer. Det allt närmare samarbetet under senare tid mellan bl a OCHA och lokala myndigheter i planering, genomförande och uppföljning av humanitära insatser och återflyttning av internflyktingar bör aktivt understödjas. Arbetet med internflyktingar som haft en konkret rättighetsgrund i form av FN:s *Guidelines for Internal Displacement*, bör även stödjas från svensk sida.

I dialogen med angolanska regeringsföreträdare bör Sverige verka för att Angola tar ett ökande ansvar för den humanitära krisen. I den mån det har varit möjligt har stöd utgått till insatser utifrån ett utvecklingsperspektiv, såsom social återintegrering av forna soldater, minröjning och avvärjning av civila. Freden gör att det humanitära biståndet i högre grad än tidigare kan avse verksamhet för stabilisering och återupprättande av försörjningssystem och social infrastruktur på den angolanska landsbygden.

Återuppbyggnad utgör en viktig del i arbetet med att konsolidera freden och främja fred och välstånd. Ett avgränsat stöd till återuppbyggnad är därför motiverat och Sida skall ha beredskap att bereda förslag till ytterligare sådana insatser. Exempelvis bör man också framöver satsa på återuppbyggande av broar och reparation av vägar eftersom en utbyggd infrastruktur är grundläggande för ekonomisk tillväxt, även för ett land med betydande naturresurser.

4.3 Civilt samhälle, demokrati och mänskliga rättigheter

En demokratisk utveckling och en ökad respekt för de mänskliga rättigheterna skulle bidra till att skapa förutsättningar för en långsiktig fattighedsreducerande och bärkraftig utveckling i landet.

Sida skall ha beredskap att stödja initiativ som bedöms som strategiska för att främja demokratin, respekten för mänskliga rättigheter (inklusive barnens och kvinnornas rättigheter) och som konsoliderar fredsanssträngningarna. Stödet kan avse kapacitetsutveckling inom dessa områden, såväl i samarbete med inhemska som svenska enskilda organisationer. Sida kan även överväga att ge direkt stöd till några väl fungerande enskilda organisationer, parallellt med kapacitetshöjande insatser.

Stöd bör också riktas till kapacitetsuppbyggnad av lagstiftande församling, polis, åklagare, utbildning av domare, domstolar etc. Insatser bör i första hand ske inom ramen för samordnade insatser, företrädesvis med FN som viktig aktör. Sverige bör ytterligare stödja den verksamhet som FN kommer att bedriva angående mänskliga rättigheter (jfr stöd till FNs Human Rights Division). Stöd bör även om förutsättningar föreligger

inriktas på genomförande av fria och rättvisa val, brett deltagande och insyn i politiska processer på statlig, regional och lokal nivå.

Det civila samhället har, trots sin svaghet och sina brister, en viktig roll att spela vad gäller utvecklingen framledes. Stöd till uppbyggande av det civila samhället kan därför vara motiverat liksom avgränsade kapacitetshöjande insatser inom den offentliga sektorn, exempelvis till stöd för gott styrelseskick. Stöd skall kunna avse det civila samhället och oberoende media i arbetet för att främja demokrati och mänskliga rättigheter.

4.4 Bredare samarbete

Ett väl utvecklat och i dialog utarbetat KTS-samarbete, t ex inom kommunikation, bör kunna ge värdefulla, katalytiska effekter i det angolanska samhället.

Den svenska resursbasen bör kunna åberopas och användas som ett stöd åt Angola i dess återuppbyggnadsarbete. Vi har en bred mångårig erfarenhet av arbete just i Angola. I den svenska tekniska resursbasen finns stor erfarenhet att arbeta på portugisiska (bl.a. erfarenhet från de många svenska företag som är verksamma i Brasilien). Kunskap man bör kunna bygga på inom ramen för nya, kanske mer spjutspetsinriktade insatser. Inom ramen för telekom har kapacitetssuppbbyggande stöd lämnats till Angolas motsvarighet till vår PTS-myndighet för att den ska kunna verka som en mer självständig myndighet. Denna form av stöd bör kunna fortsätta och förutses också i ett nyligen överenskommet uttalande mellan Angola och Sverige.

De s.k. Internationella kurserna kan vara ett adekvat instrument om man kan säkerställa att insatserna blir i grunden efterfrågade, exempelvis genom kostnadsdelning.

Samarbetet ovan kan också lägga en grund för ett bredare och mer långsiktigt partnerskap för dialog och kontakter. Detta samarbete kan därmed fungera som en katalysator för långsiktig utveckling genom att vi stärker relevanta institutioners uppbyggnad samt bidrar till att främja en utveckling av näringslivet.

4.5 Regionalt samarbete

Angola bör inkluderas i det stöd som Sverige ger till regionalt samarbete. Utgångspunkten är att det finns ett stort behov av erfarenhetsutbyte med andra länder inom regionen. Dit hör exempelvis möjligheterna att lämna ett långsiktigt stöd till förvaltningen av Okavangofloden. Det kan under strategiperioden bli aktuellt med insatser i den angolanska delen av avrinningsområdet.

4.6 Långsiktigt samarbete

Sverige bör i detta skede avvakta med nya långsiktiga åtaganden avseende utvecklingssamarbetet med Angola. Anledningarna är flera. Dit hör den stora osäkerhet som råder kring Angolas utvecklingspolitik, bristande insyn i den statsfinansiella situationen, avsaknad av överenskommelser med Bretton Woods-institutionerna samt det faktum att Angolas regering har betydande inkomster från utvinningen av olja och diamanter.

Sverige bedriver sedan många år ett långsiktigt utvecklingssamarbete inom hälsosektorn med Angolas regering. Insatsavtal mellan båda regeringar föreligger. Flera skäl talar emellertid för att detta samarbete avslutas. Sverige lämnar, och bör fortsatt så göra, ett betydande stöd till Unicef för insatser inom hälsovård. Kommissionen har ett omfattande bistånd inom området. Utvärdering av det svenska bilaterala samarbetet visar på blandade resultat. Detta sammantaget och i ett läge av betydande osäkerhet kring Angolas utvecklingspolitik, är det inte motiverat att fortsatt upprätthålla ett bilateralt långsiktigt samarbete inom enbart detta område.

Sida ges i uppdrag att under strategiperioden avsluta det bilaterala hälsostödet, och där så motiverat finna vägar för att bärkraftiga insatser finansieras på annat sätt.

Nuvarande avtal om hälsostöd löper till och med december 2003, därefter kan ett avslutande avtal fastställas som fasar ut hälsostödet inom nuvarande strategiperiod.

Förutsättningarna för att Sverige framöver skall ingå ett långsiktigt bilateralt utvecklingssamarbete skall vara avhängigt Angolas regerings egen utvecklingspolitik och finansiella behov. Endast om nödvändiga villkor är uppfyllda kan ett långsiktigt utvecklingssamarbete bli aktuellt. Till de viktiga frågor som Angolas regering bör hantera hör ekonomiska reformer, ökad demokratisering, allmänna val till president och parlament samt ett avtal med IMF. Om så sker kan Sida under strategiperioden inkomma med förslag om en förnyad prövning av huruvida de utvecklingspolitiska förutsättningarna föreligger för ett bilateralt utvecklingssamarbete med Sverige.

5. ADMINISTRATIVA RESURSER

Följande avdelningar inom Sida har under föregående strategiperiod deltagit i samarbetet med Angola: AFRA, DESO/Hälso samt SEKA/Hum. Totalt sett under strategiperioden kommer Sidas hemmaresurser att tas i anspråk på oförändrad nivå.

Ambassaden är en chefsmyndighet. Efter vidtagna rationaliseringsåtgärder finns två utsända från UD (ambassadör samt tredjesekreterare) och två

från Sida (ambassadråd för bistånd samt ambassadråd/administrativ chef). Därutöver finns en sakanslagsfinansierad tjänst (ekonom/handläggare med huvudansvar för hälsoprogrammet). Antalet utsända beräknas vara oförändrat under strategiperioden. En förstärkning kommer dock att ske i form av en nationell programhandläggare. Ambassadens handläggningsresurser bör också regelbundet kunna förstärkas med längre tjänsteresor och/eller tillfälliga anställningar.

6. GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

Genomförandet av denna landstrategi ska ske i kontinuerlig dialog med den angolanska regeringen. Angolanskt ägarskap i samarbetet ska välkomnas och svenska rutiner och förfaranden anpassas därefter.

FN-organen har sina egna uppföljnings- och utvärderingssystem som utarbetats i samråd med givarna. Sida skall följa upp verksamheten genom slutrapporter och besök på plats genom ambassaden i Luanda och/eller SEKA/HUM. Ytterligare kommer biståndsverksamheten inom ramen för landstrategin att i huvudsak följas upp genom de årliga landplanerna i enlighet med riktlinjerna för landplanprocessen. I landplanerna kommer även specifika insatser att konkretiseras utifrån de allmänna riktlinjer som angivits i landstrategin. Enbart hälsostödet styrs av avtal med Angolas regering inkluderande format och former för rapportering och uppföljning. Något samarbetsavtal finns inte med Angola sedan den 1 juli 1999.

Sverige ska fortsätta att vara drivande i arbetet för ökad givarsamordning och harmonisering, och arbetet i den lokala givarsamordningsgruppen bör ha hög prioritet.

Samverkan med näringslivet liksom insatser för att främja svensk export bör beaktas.

Uppföljning och utvärdering ska vara en central del av genomförandet av landstrategin. Metoder för att inhämta information om insatsernas resultat och deras mer långsiktiga effekter bör särskilt utvecklas.

Landstrategin omfattar tre år och dess genomförande är avhängigt utvecklingen i Angola bland annat på det politiska området. Sida ska i förväg informera UD vad gäller förväntad årsvolym och större insatser, samt samråda med UD inför beslut av principiellt angelägen karaktär.

Insatserna inom ramen för denna landstrategi kommer att finansieras över såväl anslagposten humanitärt stöd som anslagsposten Afrika. Till en början förutses att merparten av medlen tas i anspråk från anslagsposten humanitärt stöd. I takt med att den humanitära krisen mildras kommer andelen medel från denna anslagspost emellertid att minska. För 2003 är de indiktativa beloppen 100 MESK från humanitärt stöd samt 50 MSEK från Afrika.

Det totala svenska stödet under senare år har legat på ca 150 MSEK. Stödet bör vara i den storleksordningen per år för åtminstone 2003 och 2004 då behoven är som störst, och kan därefter minska till 100 MSEK för 2005.

REGERINGSKANSLIET
Utrikesdepartementet

Telefon: 08 – 405 10 00, telefax: 08 – 723 11 76, www.ud.se
Fler exemplar kan beställas hos Sida-info, Sveavägen 20, 105 25 Stockholm,
Tel: 08-698 5000, Fax: 08-20 88 64, webb: www.sida.se
Omslag: UD-PIK-INFO, tryck: XBS Grafisk service, 2003
Artikelnummer: UD 03.062